

**Institutionum Juris Canonici Sive Primorum totius Sacrae
Jurisprudentiae Elementorum. Libri Quatuor**

Febeo, Francesco Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1704

VD18 13560743-001

Tit. XVII. De Regularibus, & Abbatibus

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63052](http://urn.nbn.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:hbz:466:1-63052)

tia afferente posse ab Episcopis pensiones imponi.

26. Plura alia de pensionibus videri possunt apud Gigan. in tractatu de Pensionibus, Castrop. tract. 13. disp. 1. punct. 11. Azor. p. 2. lib. 8. c. 5. & seqq. aliosque ab ipsis citatos.

T I T. XVII.

De Regularibus, & Abbatibus.

1. Præter Clericos, de quibus haetenus in superioribus egimus, est aliis personarum status in Ecclesia; qui quamvis ex Clericis, & laicis componatur, participat tamen individuali privilegia Clericorum, ac propterea de illo agendum breviter hic est, ut primam institutionum partem, quæ est de Personis Ecclesiasticis absolvamus:

2. Status autem iste est status Religiosus, cuius essentia in eo sita est, ut per tria substantialia vota perpetuæ paupertatis, castitatis, & obedientiæ homines dirigat ad perfectionem Christianæ Charitatis sub jurisdictione Superioris, qui possit illos corrigeri, & ad servandam regularem disciplinam cogere; simulque sit idem status per Sedem Apostolicam approbatus. Ita desumitur ex Laym. Theol. mor. lib. 4. tract. 5. c. 1. aliosque ab ipso relatis.

3. In

3. In hac Religiosi status essentia conveniunt omnes particulares Religiones, quæ sunt in Ecclesia, quamvis inter se differant quoad alia media particularia, quibus ad perfectionem contendunt juxta fines particulares, & formam Instituti quam profitentur; Aliæ enim sunt Religiones contemplativæ, quarum finis peculiaris est contemplatio. Aliæ activæ, quæ peculiariter exercent opera misericordiæ sive spiritualia, sive corporalia. Aliæ mixtæ, quæ tum ad contemplationem, tum ad actionem ordinantur. Rursus aliæ sunt Clericales, quæ ad ministeria Clericorum propria specialiter ordinantur: Aliæ Monachales, quæ ex vi suæ Regulæ magis sectantur vitam solitariam. Item aliæ sunt Mendicantes, quæ ex Instituto suo nulla possident bona immobilia, quamvis hodie ex concessione Tridentini Sess. 25. de regular. c. 3. ea in communi possideant, exceptis domibus Fratrum sancti Francisci Capuccinorum, & eorum qui Minorum de observantia vocantur: aliæ non mendicantes, quæ etiam ex Instituto suo admittunt bona immobilia in communi possidenda. Demum aliæ sunt Religiones militares, quæ editis prædictis tribus substantialibus votis specialiter ordinantur ad militandum pro Religione Catholica.

4. Primum ad Religionem ingressum subsequitur probatio seu Novitiatus, in quo post susce-

susceptum habitum debet per Annun integrum
versari Novitus antequam ad Professionem
admittatur, ita ut si professio antea fiat, sit nul-
la, ex Trid. in cit. sess. 25. de Regularib. cap. 15.
Quamdiu autem tempus illud probationis du-
raverit, potest Novitus ad s̄eculum libere
redire, nisi evidenter appareat, quod absolutē
voluerit vitam mutare, & in Religione perpe-
tuō Domino deservire, juxta textum in cap.
Statutus 23. de regular. & c. 2. eod. in 6.

5. Ut ejusmodi Novitiorum libertas serve-
tur indemnisi, statutum est à Trid. in cit. sess. 25.
de regular. c. 16. ut nulla renunciatio antea fa-
cta, etiam cum juramento, vel in favorem cu-
juscumque causæ piz, valeat; nisi cum licentia
Episcopi, sive ejus Vicarii, fiat intra duos
menses proximos ante professionem; ac non a-
lias intelligatur effectum suum sortiri, nisi secu-
ta professione: aliter verò facta etiam si cum hu-
jus favoris expressa renuntiatione, etiam jura-
ta, sit irrita, & nullius effectus. Decernitur e-
tiam ibidem ab eodem Concilio, ut neque an-
te Professionem, excepto victu, & vestitu, No-
vitii vel Novitiz illius temporis, quo in pro-
batione est, quocumque praetextu, à parenti-
bus, vel propinquis, aut curatoribus ejus, Mo-
nasterio aliquid ex bonis ejusdem tribuatur; ne
hac occasione discedere nequeat, quod totam,
vel maiorem partem substantiaz sue Monaste-
rium

rium possideat; nec facile, si discesserit, id recuperare possit: quin potius præcipit Sancta Synodus sub anathematis poena dantibus & recipientibus, ne hoc ullo modo fiat; & ut ab euntibus ante professionem omnia restituantur, quæ sua erant: quod ut rectè fiat, Episcopus etiam per censuras Ecclesiasticas, si opus fuerit, compellat. Ita *Trid. in loco civitate.*

6. Absoluto probationis tempore, juxta diversas diversarum Religionum consuetudines, ab iis qui habiles inventi fuerint, celebratur religiosa professio, quæ est contractus quidam Sacer, per quem homo voluntariè in Religione approbata tradit se irrevocabiliter Deo, quoad certum modum, & institutum vivendi, editis tribus votis solemnibus paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ, idque acceptante Prælato Regulari nomine Dei, quæ descriptio colligitur ex traditis à Suar. *tom. 3. de Relig. lib. 6. cap. 2.*

7. Hæc religiosa professio dupliciter fieri potest, nempe vel expressè, vel tacitè. Expressè fit, quæ fit verbis, aut scripto, aut etiam nutibus, vel aliis signis externis indicantibus traditionem personæ profitentis, & acceptationem Religionis, ut colligitur ex *cap. Porrellum 13. de regularib.* Tacitè fieret si quis sciens, & volens completo probationis tempore assume-
ret,

ret, & gestaret habitum proprium Professorum, atque in eo actus proprios Professorum sponte exerceret, sciente, & consentiente Prælato regulari, qui potestatem habet admittendi ad professionem, & desumitur ex c. *Vidua* 4. eod. Ejusmodi tamen tacita professio non solet nunc esse in usu inter Regulares.

8. Sciendum tamen hic est, ad utriusque generis professionem nonnulla requiri, quibus deficientibus professionis validitas tollitur. Hujus generis est ætas legitima, quæ ex statuto Trid. sess. 25. de regular. c. 15. debet esse 16. annorum expletorum, ac præterea ex supradictis præcessisse debet integer annus probationis: ita ut professio antea facta sit nulla, nullamque inducat obligationem ad alicujus Regulæ, vel Religionis, vel Ordinis observationem, aut ad alios quoscumque effectus.

9. Secundum requiritur ut professio sit spontanea, & libera, ex cap. 1. *De his quæ vi, metusve causa.*

10. Tertio opus est, ut profitens sit sui juris, nullique aliqua obligatione adstrictus, ratione cuius impediatur abmittenda sine ejus consensu professione: qua ratione conjugatus post consummatum matrimonium, absque alterius conjugis licentia, invalidè profitetur, ex cap. *Quidnam* 3. & cap. *Placet* 12. de conversione conjugator.

11. De-

11. Demum omissis aliis pluribus ; quæ videri possunt apud Sanch. lib. 5. in Decalog. cap. 4. per totum, requiritur, ut acceptetur non in Religionis ab eo, qui potestatem habet admittendi ad professionem, ex c. ad Apostolicam 16. de regularib., ut etiam indicat ipsa natura contractus ultro citroque obligatorii, pro quo utriusque partis contrahentis consensus requiritur.

12. Quod si Religiosus aliquis prætenderet, se ex defectu alicujus ex prædictis conditionibus misisse professionem invalidam, puta propter defectum ætatis, aut libertatis &c. ac propterea peteret à Religione discessum; in tali casu incumberet ipsi onus probandi talem invaliditatem, quod fieri ab ipso deberet coram suo Superiore, & Ordinario. Imo nec ita audiri potest, nisi intra quinquennium tantum à die professionis, ut decernitur à Trid. in cit. sess. 25. de regular. cap. 19.

13. Ut in Abbatem, seu Superiorem domus Religiosæ quis eligi possit, requiritur de jure communi, ut in eadem Religione sit Professus, ex c. Cum in magistrum 49. de elect. Imo cum olim sufficeret tacita professio, ut probatur ex eod. c. Cum in magistrum, ubi solum requiritur, ut eligendus in Abbatem sit professus; attamen de jure recentiori relato in c. Nullus 28. de elect. in 6. requiritur professio expressè facta; alias electio irrita est.

14. Hæc

14. Hæc autem intelligenda sunt de Abbatे regulari. Alii enim sunt Abbates regulares, alii sacerdotes. Abbates regulares sunt Regulares illi Prælat, qui præsunt regimini, & gubernationi cæterorum Religiosorum. Abbates sacerdotes dicuntur Clerici sacerdotes, qui habent beneficia Ecclesiastica insignita nomine Abbatiae, qui rursus in plures classes dividuntur.

15. Aliqui enim sunt qui dicuntur Abbates ex eo quod præsint alicui Ecclesiæ, quæ ~~obligim~~ Regularis, & conventionalis fuit, sed post de- ficiente regulari disciplina, aut ex aliquâ alia justa causa, transivit in sacerdotem, seu conferri cœpit sacerdotalibus Clericis, retento nomine Abbatis pro Rectore talis Ecclesiæ, quamvis Mo- nasterium sublatum esset.

16. Alii sunt, qui dicuntur Abbates Com- mendatarii, ex eo quod illis in Commendam traditum sit aliquod Monasterium. Usum e- jusmodi tradendi Clericis in commendam Mo- nasteria, observatum fuisse à temporibus Leo- nis IV. colligit ex cap. Qui plures 2. quæst. 1. Re- buf. in praxi tit. de Comm. nu. 6. Tambur. tom. 1. de Jure Abbatum disp. 4. quæst. 1. aliique. Id- que ex dupli potissimum causa observatum fuisse notat Gonz. in cap. Cum Monasterium 13. de elect. num. 13. Primo, ex eo, quod Pælatorum electio oblitus, & controversias eligentium ni-

mis protraheretur : tunc enim ne Monasteri
diu absque Superiore detrimentum aliquod pa-
terentur, commendabantur interim alicui Ec-
clesiasticæ personæ. Secundò, ex eo quod de-
crescente paulatim Monachorum numero, &
Monasteriis penè destitutis, vix idonei regula-
res reperirentur, qui rebus Monasterii utilita-
præfessent. Inde est quod ejusmodi commendationes
olim essent non in perpetuum sed ad tempus, ut
indicat etiam ipsa vox Commendæ: nam com-
mendare nihil aliud est quam deponere, *l. Com-
mendare 186. ff. de verbor. signif. & l. Lucius 24.
ff. Depositi.*

17. Alii demum sunt qui vocantur Abbates, non quia Monasteriis præficiātur, sed quia dignitatem habent in Ecclesia Collegiata, vel Cathedrali, cui dignitati, vel ex privilegio, vel ex consuetudine annexum sit nomen Abbatis; quemadmodum etiam in pluribus locis talium dignitatum possessores vocantur Piores.

18. Inter istorum generum Abbates aliud quoque discriminem notandum est, quod aliqui jurisdictionem habeant quasi Episcopalem super suos subditos tam Clericos, quam laicos, unde Pontificiis etiam insignibus utuntur nempe annulo, & Mitra, baculo pastorali: alii autem nec jurisdictionem Episcopalem habeant, nec Pontificiis utantur insignibus.

19. Quoad Abbates regulares, multiplex quo-

quoque illorum species est. Aliqui enim sunt, qui non solum præsunt Religiosorum regimini; sed præterea territorium habent, in quo Episcopalem jurisdictionem, & aliquando etiam temporalet exercent. Alii sunt, qui sub se tantum habent Subditos Regulares, quorum regimini præsunt. Alii demum sunt Abbates solo nomine, qui non habent sub se subditos Regulares, vel quia Monasterium est alio translatum, vel quia Monachi locum relinquerunt &c. unde vocari etiam solent Abbates titulares.

20. De jure antiquiori poterant Abbates Ordinum Monachalium exempti & habentes jus ferendi baculum, & Mitram postquam semel benedicti essent, conferre Minores Ordines: aut saltem primam Tonsuram subditis non solum Monachis, sed etiam laicis, supra quos Ecclesiasticam; & quasi Episcopalem jurisdictionem obtinebant, ut probat textus in c. *Abbatis 3. de ptivil. in 6. Hodie tamen ex Trid. sess.* 23. *de reform. c. p. 10.* non licet Abbatibus, ac aliis quibuscumque, quantumvis exemptis, intra fines alicujus diœcesis consistentibus, etiam si nullius diœcesis, vel exempti esse dicantur, cuiquam, qui Regularis subditus sibi non sit, Tonsuram, vel minores Ordines conferre: imo nec concedere possunt litteras dimissorias aliquibus Clericis secularibus, ut

ab aliis ordinentur : sed horum omnium ordinatio pertinet ad Episcopos , intra quorum dioecesis fines existant : non obstantibus quibusvis privilegiis , præscriptionibus , aut consuetudinibus , etiam immemorabilibus . Concedentes autem dimissorias contra formam decreti , ab officio , & beneficio per annum sum ipso jure suspensi .

21. De Abbatibus si quis plura scire velit , consulere potest Tambur. in tractatu cui titulus est *De Jure Abbatum* , Barbosam *de Jure Ecclesiastico lib. 1. cap. 17.* aliosque plures ab ipsis citatos .

IN.